

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя» (м.Одеса, 14-15 вересня 2023р.), висвітлюються: результати науково-практичної діяльності Міжнародного гуманітарного університету й інших ЗВО та організацій України і зарубіжжя.

Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, (14-15 вересня 2023р.), м. Одеса. – Міжнародний гуманітарний університет. 338 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії

Ківалов Сергій Васильович - Президент Міжнародного гуманітарного університету, академік НАПрН України, доктор юридичних наук, професор.

Заступники голови редакційної колегії:

Громовенко Костянтин Вікторович – ректор Міжнародного гуманітарного університету, професор, доктор юридичних наук, заслужений юрист України;

Лефтеров Василь Олександрович – перший проректор Міжнародного гуманітарного університету, професор, доктор психологічних наук.

Секретар редакційної колегії

Бедан Вікторія Борисівна – начальниця відділу аспірантури та науково-дослідної роботи Міжнародного гуманітарного університету, в. о. завідувача кафедри педагогіки та психології, доцент, кандидат психологічних наук.

Члени редакційної колегії:

Адамова Ганна Володимирівна – декан факультету лінгвістики та перекладу, Міжнародний гуманітарний університет;

Боринштейн Євген Русланович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності; Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Волошенков Борис Олексійович, викладач кафедри педагогіки та психології Міжнародний гуманітарний університет;

Єрмакова Світлана Станіславівна – професор кафедри педагогіки та психології, доктор педагогічних наук, професор Міжнародний гуманітарний університет;

Жигалкіна Наталія Віталіївна – доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук, Міжнародний гуманітарний університет;

Іванова Оксана Станіславівна - кандидат філософських наук доцент, Міжнародний гуманітарний університет.

Казанжи Марія Йосипівна – професор кафедри педагогіки та психології, доктор психологічних наук, професор, Міжнародний гуманітарний університет;

Кічук Надія Василівна - дійсний член Академії вищої освіти України та Міжнародної академії педагогічних і соціальних наук, доктор педагогічних наук, професор, декан Педагогічного факультету, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Косенко Корнелія Артурівна – професор кафедри педагогіки та психології, доктор медичних наук, Міжнародний гуманітарний університет;

Максименко Юрій Борисович - доктор психологічних наук, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;

Поплавська Єва Вадимівна – доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук Міжнародний гуманітарний університет;

Райчева Лариса Іванівна – начальниця навчального відділу, кандидат економічних наук, доцент, Міжнародний гуманітарний університет;

Тімченко Олександр Володимирович - доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології, Національний університет цивільного захисту України.

Рекомендовано до друку Вченою Радою МГУ
(Протокол № 1 від 21 вересня 2023р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

Яцишина А.М.

кандидат психологічних наук

провідний психолог 26 прикордонного загону

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Соціальна адаптація серед військовослужбовців стає актуальним на всіх рівнях від молодших командирів та офіцерів до головнокомандувачів. Унаслідок низької адаптації ускладнюється міжособистісне спілкування, відбувається ряд погані стосунки з побратимами: нестатутні взаємини, відхід зі служби та навіть схильність до суїцидальних проявів та ін.

Під соціальною адаптацією розуміється пристосування індивіда до умов, соціального середовища, інтеграція індивіда в соціальну групу, формування відповідної системи взаємин з іншими індивідами, поведінка індивіда з метою засвоєння. стабільні умови суспільства процес адаптації. , усвідомлення цінностей і норм конкретного соціального середовища.

Незважаючи на суттєві розбіжності у визначенні поняття адаптації, суспільствознавці схиляються до того, що адаптація – це складний процес соціалізації особистості, який складається з основних дій, пов'язаних із взаємовідносинами, у тому числі внутрішнім аспектом – зміною внутрішнього світу особистості, . а зовнішня форма - варіація умов середовища. Проте аналіз підходів до визначення поняття адаптації ще не завершений.

Тому, якщо говорити про соціальну адаптацію, то мається на увазі процес пристосування особистості до вимог соціального середовища, в тому числі інтеграція в соціальні групи, формування системи взаємовідносин відповідно до вимог соціального середовища. а також сприйняття цінностей. і стандарти соціального середовища. Існує також поняття психологічної адаптації, ці терміни пов'язані, оскільки це початок тривалого процесу, оскільки психологічна адаптація індивіда містить чинники, необхідні для соціальної адаптації.

Явище агресії дуже поширене у військовому середовищі і негативно впливає на процес взаємодії та стосунки між товаришами по службі. У чоловічих арміях почали формуватися міжособистісні стосунки, змінювалися життєві моделі і моральні цінності, розподілялися ролі в соціальних військових підрозділах. Правильна соціальна адаптація воїна залежить від його особистісних особливостей, таких як темперамент, психічні особливості, риси особистості. Ці фактори безпосередньо впливають на здатність особистості адаптуватися до вимог соціального середовища, здатність інтегруватися в соціальні групи, формувати систему відносин з оточуючими та сприйняття цінностей. стандартів соціального середовища.

Чинники, які впливають на соціальну адаптацію індивіда, включають в себе: психологічні, особистісні та впливові фактори поза процесом адаптації. До чинників, що ускладнюють процес особистісної адаптації, також можна віднести: психологічний стрес, який може виникнути при переході до нового соціального середовища; неприйняття нових культурних та соціальних норм; недостатній рівень комунікативних навичок, що ускладнює взаємодію з оточуючими людьми; відсутність підтримки з боку оточуючих, що може призвести до почуття самотності та відчуженості.

До чинників, що ускладнюють процес особистісної адаптації, також можна віднести: психологічний стрес, який може виникнути при переході до нового соціального середовища; неприйняття нових культурних та соціальних норм; недостатній рівень комунікативних навичок, що ускладнює взаємодію з оточуючими людьми; відсутність підтримки з боку оточуючих, що може призвести до почуття самотності та відчуженості.

На основі представлених класифікацій ми виділили наступні компоненти психологічної адаптації: психоемоційні (фрустрація, ригідність, агресивність, страх, стресостійкість, конфліктність), темпераментні (екстраверт, інтроверт), емоційні (гіперметичний, емпіричний, емоційний, піднесений, циклічний, дистимія, застряг, збудливий, тривожний, педантичний). Придатність індивіда визначається володінням предметом, задоволеністю або незадоволеністю своїм

соціальним становищем у колективі, товариськими відносинами з побратимами.

Психологічний супровід - це комплекс психологічних заходів, спрямованих на підготовку військовослужбовців до професійної діяльності та усунення проблем, що заважають виконувати покладені на них обов'язки.

Психологічна допомога рекрутів спрямована насамперед на успішну соціальну адаптацію осіб, які постійно взаємодіють із певними групами. Завдання психолога – усунути негативні фактори, що впливають на адаптацію, і допомогти вирішити проблеми бійця. Це також негативно впливає на адаптацію та взаємодію з групами, офіцерами тощо. Зробити військову службу, у бойових умовах максимально комфортною це першочергове завдання психолога.

Список використаної літератури

1. Агаєв Н. А., Скрипкін О. Г., Дейко А. Б., Поливанюк В. В., Еверт О. Алгоритм роботи військового психолога щодо психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу Збройних Сил України (методичні рекомендації). Міністерство оборони України, Наук.-дослід. центр гуманітар. проблем Збройних Сил України. Київ: НДЦ ГП ЗС України, 2016. 147 с.

2. Горпиненко К. І. Психологічні особливості професійної діяльності військовослужбовців: науково-методичний посібник. Київ: Наукова думка. (2017). С. 45-58

3. Діденко В. А. Воєнна психологія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр учбової літератури. (2016). 45 с.